Maatschappelijke agenda

Voorwoord

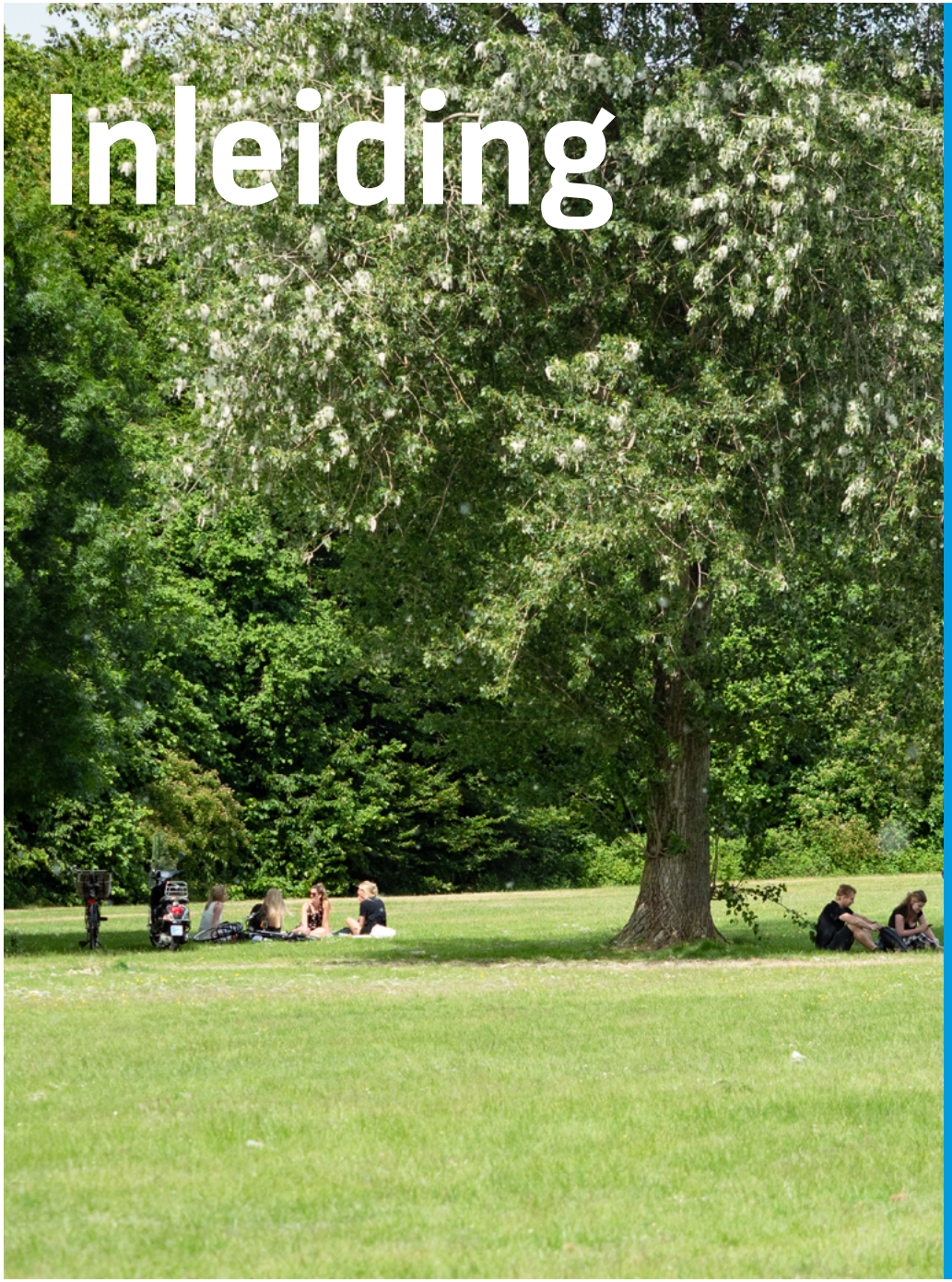

Voor u ligt de Maatschappelijke Agenda. Een volgende stap in een mooi proces met inwoners, partners en gemeente Lelystad.

In 2021 zijn we gestart met het opstellen van de Maatschappelijke Agenda en hebben we met elkaar doelen vastgesteld. In de startnota stond het destijds zo verwoord: 'Met de Maatschappelijke Agenda willen we een beweging creëren waarbij de leefwereld van de inwoner, en niet de systeemwereld (aanbod, kokers en protocollen) centraal staat.'

We willen minder naast en langs elkaar werken en meer mét elkaar mogelijk maken voor – en samen met – de inwoners. Niet de uitvoering van wettelijke taken staat daarbij voorop, maar vooral wat de inwoner nodig heeft om zich thuis te voelen in Lelystad. Deze ambitie heeft een grote impact op onze organisatie en die van onze partners. Dit vertalen we nu in een Maatschappelijke Agenda en Maatschappelijke Doe Agenda.

Deze Maatschappelijk Agenda is geen eindproduct. Het is onderdeel van een voortdurend gesprek dat we samen voeren over prettig en veilig wonen in onze wijken en onze stad. En over de mogelijkheden om te leren, te ontwikkelen, mee te denken en mee te doen, waarbij we voor elkaar zorgen wanneer dat nodig is. Zo bereiken we dat steeds meer (toekomstige) inwoners zich thuis voelen in Lelystad. De groei die we als stad doormaken, met de grote bouwopgave die er ligt, kan niet zonder dit gesprek. De opgaven die er zijn, pakken we samen en integraal op. Zo bouwen we niet alleen een stad, maar bouwen we een samenleving.

Inleiding

Lelystad heeft een groeiambitie. Dit vraagt om een grote inspanning op diverse gebieden. Belangrijk onderdeel hiervan is het versterken van de draagkracht zodat Lelystad zelfstandig, sociaal veerkrachtig, duurzaam (in de brede zin), aantrekkelijk en economisch sterk wordt.

De ambitie is om de inwoner centraal te stellen, zodat hen optimale kansen worden aangeboden om gezond en veilig op te groeien en zo zelfstandig mogelijk deel te nemen aan het maatschappelijk leven. We willen een aantrekkelijke stad zijn voor zowel nieuwe als bestaande inwoners. Daarnaast willen we een samenleving zijn die ondersteuning biedt aan minder zelfredzame inwoners. Hierbij willen we de eigen mogelijkheden optimaal aanspreken en passende ondersteuning bieden waar nodig.

Waarom een maatschappelijke agenda?

We zien de noodzaak voor een transformatieproces, waarbij we minder naast en langs elkaar werken en meer met elkaar mogelijk maken voor – en met – de inwoners. Niet de uitvoering van separate wettelijke taken staat hierbij voorop, maar vooral wat de inwoner nodig heeft om zich thuis te voelen in Lelystad. Deze ambitie heeft een brede impact op onze organisatie en die van onze (uitvoerings)partners. Door middel van de maatschappelijke agenda streven we gezamenlijk naar het bereiken van meer effect in alle inspanningen die we doen voor de stad.

Gebleken is dat integraal werken – inclusief het integreren van reeds bestaande patronen en opvattingen – nog niet zo makkelijk is. We werken nog te verkokerd en sluiten hiermee niet altijd goed aan op het beoogde maatschappelijk effect. Verder wordt het inwonersperspectief nog onvoldoende meegenomen in de werkprocessen en sluit de werkwijze niet altijd aan bij de bedoeling. Dit zorgt ervoor dat doelstellingen, zoals opgenomen in Lelystad Next Level en de strategische opgaven, moeilijker te realiseren zijn.

De Maatschappelijke Agenda borduurt voort op de uitgangspunten vanuit Lelystad Next Level, het raadsakkoord en de negen hoofdopgaven. De Maatschappelijke Agenda en de daarbij behorende beweging van, voor en door de stad dragen bij aan het realiseren van de strategische opgaven, om zo een stap dichter bij Lelystad Next Level te komen. De Maatschappelijke Agenda is het fundament van Lelystad Next Level.

** De afbeelding geeft de verhouding tot andere programma's weer. De MAG als sociaal fundament voor de stad, waarmee bijgedragen wordt aan de doelstelling van LNL en de verbinding met lopende (uitvoe-rings)programma's.*

Het welzijn van onze inwoners vraagt om een samenhangend beleid, een maatschappelijke agenda Lelystad, met aandacht voor eenzaamheid, armoede, jeugd, ouderen en participatie. We willen voortbouwen op het bestaande beleid met daarin een omslag naar meer integraal werken.

Wat is de Maatschappelijke Agenda?

Met de Maatschappelijke Agenda legt het college de beleidsmatige koers voor aan de gemeenteraad. Het is één integrale agenda voor het hele Sociaal Domein, waardoor niet meer gewerkt wordt met afzonderlijke beleidsnota's. Het gaat hierbij niet alleen om zaken die onder de Participatiewet, Wmo en Jeugd-wet vallen maar ook om onder andere onderwijs, sport, schuldhulpverlening, cultuur en de raakvlakken met andere terreinen zoals wonen en economie. De Maatschappelijke Agenda heeft een looptijd van 4 jaar en een doorkijk naar 10 jaar.

In de Maatschappelijke Agenda zijn de maatschappelijke ambities voor Lelystad beschreven. Op basis van dit kader wordt vanuit het gehele sociaal domein gewerkt aan de realisatie van deze maatschappelijke opgaven. Aan de hand van deze agenda kan het college het gesprek met haar maatschappelijke partners vormgeven over (maatschappelijke) effecten, resultaten, inspannin-gen en de bekostiging. De ruimte die wij hiermee creëren maakt het mogelijk om daadwerkelijk anders te werken.

Uiteraard kan niet alles wat onder het sociaal domein valt in opgaven ver-werkt worden. Zaken die vallen onder going concern, zoals bijvoorbeeld het verstrekken van uitkeringen, het uitvoeren van wettelijke taken, etc. worden uitgevoerd zoals altijd. Voor specifieke beleidsnota's die al zijn vastgesteld door de gemeenteraad, zoals de sportvisie, gaat tevens de uitvoering gewoon door. Wel wordt hier een link gelegd in de uitvoering met de maatschappelijke agenda.

In samenwerking met inwoners en partners wordt in Doe Agenda's de 'hoe' bepaald: met welke opgaven we gezamenlijk aan de slag gaan en op welke manier. Het resultaat van de gezamenlijke opgave wordt in een Doe Agenda gelegd naast de maatschappelijke effecten die we voor ogen hebben. Draagt dit bij aan meetbare verbeteringen, draagt het bij aan het bereiken van een bedoeling en zijn we blij met de resultaten? Hierin zijn we voortdurend in gesprek met inwoners, partners, de Raad en het College.

Hoe is de maatschappelijke agenda tot stand gekomen?

De Maatschappelijke Agenda is tot stand gekomen op basis van een participatietraject: de Zomertour "Thuis in Lelystad". Tijdens de Zomertour zijn ervaringen opgehaald bij inwoners, (maatschappelijke) partners en andere betrokkenen. Er zijn in totaal ruim 1000 ervaringen opgehaald en er zijn sessies georganiseerd met onze huidige partners. Op de website www.thuisin-lelystad.nl zijn alle resultaten terug te vinden. Ook zijn uitgangspunten meegenomen uit het Raadsakkoord, Lelystad Next Level, Samen Lelystad Oost en bestaande kadernota's uit het Sociaal Domein.

Tijdens de Zomertour hebben we ook resultaten opgehaald die gaan over terreinen buiten het Sociaal Domein, zoals bijvoorbeeld het fysieke domein of het bouwen van een volwaardig ziekenhuis. Dit valt buiten de scope van de Maatschappelijke Agenda en/of de gemeentelijke rol. Hiervoor worden geen opgaven geformuleerd in Maatschappelijke Agenda. De samenwerking met andere terreinen is echter een belangrijk uitgangspunt voor integraal werken. De resultaten van de Zomertour worden in deze samenwerking zo veel mogelijk meegenomen.

Leeswijzer

Om de benodigde ruimte te creëren voor de nieuwe werkwijze, is er bewust voor gekozen om niet te werken vanuit de bestaande beleidsterreinen of beleidsonderwerpen. In plaats daarvan is de opbouw van de Maatschappelijke Agenda gebaseerd op de volgende vier thema's:

- Leren en ontwikkelen
- Prettig en veilig
- Voor elkaar zorgen
- Meedenken en meedoen

Bovenaan ieder thema staat een samenvatting van hetgeen inwoners hebben aangegeven. Daaronder zijn de maatschappelijke ambities en effecten opgesteld op basis van de input van de inwoners, maatschappelijke partners, het raadsakkoord en de wet- en regelgeving. Omdat de thema's onderling met elkaar verbonden zijn, is het beeldmerk van de boom gekozen.
Alle thema's dragen immers bij aan het laten groeien van Lelystad.

Ook zijn per thema factsheet gemaakt. Deze factsheets zijn gebaseerd op de maatschappelijke effecten en de huidige stand van zaken. Ze zijn bedoeld om een beeld te geven van hoe we er nu voor staan.

Leren en ontwikkelen

Wens van een inwoner voor Lelystad

"Dat er voldoende werkgelegenheid is en dat we een "levendige" stad worden. Niet alleen mensen die hier wonen en hun werk en vertier elders zoeken"

Wat vinden inwoners in Lelystad belangrijk?

- Keuzevrijheid in het onderwijs
- Kwaliteit van het onderwijs
- Gelijke kansen
- Lerarentekort
- Opvoeding en omgangsvormen jeugd
- Doorgroeimogelijkheden
- Vervolgonderwijs
- Bestaanszekerheid
- Werken naar vermogen
- Verbinding onderwijs en jeugdhulp
- HBO in Lelystad

Ambities

Ieder kind heeft recht om mee te doen in de maatschappij. Ook als het niet vanzelf gaat. Een kansrijke ontwikkeling van een kind begint al bij de zwangerschap. Ouders spelen voor een kansrijke start een cruciale rol in de ontwikkeling in de eerste levensjaren van hun kind(eren). Een krachtige samenleving begint daarom bij de basis, kinderen en jongeren groeien gezond en veilig op; zowel thuis, op school, als in hun vrije tijd. De invloed van thuis, de straat en het sociale netwerk van de jeugd is groot. Naast een kansrijke start, krijgen bijvoorbeeld kinderopvang, onderwijs en buitenschoolse activiteiten een steeds grotere rol naarmate kinderen ouder worden.

Iedereen heeft talenten – jong of oud, vitaal of kwetsbaar. Alle kinderen kunnen daarom een goede start maken in het onderwijs en hun talenten ontwikkelen, ongeacht hun achtergrond, beperking of financiële situatie. Binnen en buiten het onderwijs stimuleren we dat kinderen en jongeren hun talenten optimaal ontwikkelen en benutten. In het basisonderwijs komen kinderen daarom al in aanraking met verschillende beroepen. Samen met het onderwijs wordt ingezet op opleidingen die aansluiten bij de behoefte op de arbeidsmarkt. Voor alle jongeren zijn voldoende stageplaatsen beschikbaar om kennis te maken met beroepen en het bedrijfsleven. De vraag naar toekomstig personeel en jongeren in opleiding sluiten lokaal en regionaal op elkaar aan. Ook een goed functione-

rende arbeidsmarkt, waarbij maximaal gebruik wordt gemaakt van het potentieel van arbeidskrachten, is een belangrijk onderdeel van de basis. Binnen de onderwijsprogramma's worden vernieuwende onderwijsconcepten toegepast. Essentieel is dat we onderwijs, zorg, de jeugd en hun ouders nog meer met elkaar verbinden.

Inwoners worden gestimuleerd hun talenten te gebruiken op een manier die bij hen past, zodat zij op basis van hun capaciteiten en vermogen kunnen bijdragen aan de samenleving. We focussen daarbij op kracht en talenten vanuit intrinsieke motivatie en niet op beperkingen. Op die manier kunnen inwoners, ook als zij ondersteuning nodig hebben, iets betekenen voor de maatschappij. Het kan gaan om betaalde of onbetaalde participatie. Dit zorgt voor sociale contacten, nieuwe vaardigheden, meer zelfvertrouwen en vergroot draagkracht. Deze wederkerigheid geeft inwoners de kans hun mogelijkheden te verruimen, maar ook om gewaardeerd te worden voor de dingen die zij kunnen.

Maatschappelijk effect

- Het divers en voldoende onderwijsaanbod geeft Lelystadse leerlingen en studenten passende en aansprekende keuzemogelijkheden;
- Er is een doorgaande leerlijn waardoor jongeren een kwalificatie behalen die herkend en erkend wordt op de arbeidsmarkt, zodat zij een plek vinden op de arbeidsmarkt en wendbaar zijn;
- Het aantal voortijdig schoolverlaters ligt op het landelijk gemiddelde;
- De kwaliteit van het onderwijs in Lelystad is meetbaar verbeterd;
- Leerlingen in Lelystad stromen uit naar het onderwijsniveau zoals dat in Nederland gemiddeld is;
- Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid is de samenwerking tussen onderwijs en jeugdhulp succesvol vormgegeven;
- Inwoners zijn actief in de samenleving, passend bij hun mogelijkheden: betaald of onbetaald;
- Iedere werkzoekende zet zich in om werk te verkrijgen, om op die manier zijn/haar kansen op de arbeidsmarkt te vergroten;
- Het ondernemersklimaat wordt versterkt en er is een toename van de werkgelegenheid.

Beleidsterreinen op dit onderwerp

- Onderwijs
- Onderwijs en arbeidsmarkt
- Jeugdhulp
- Pedagogische basis
- Jeugdgezondheidszorg
- Werk en inkomen
- Economische Zaken

Wettelijke taken op dit thema

- ☐ Onderwijshuisvesting
- ☐ Voor- en vroegschoolse educatie
- ☐ Leerplicht/RMC
- ☐ Aanpak voortijdig schoolverlaten (VSV)
- ☐ Participatiewet
- ☐ Jeugdwet
- ☐ Wet inburgering
- ☐ Leerlingenvervoer
- ☐ Openbare orde en veiligheid
- ☐ Wet op de Publieke Gezondheid
- ☐ Wet Educatie en Beroepsonderwijs

Dit waardeert de inwoner aan Lelystad

"De doe mentaliteit: niet zeuren, maar gewoon doen en aanpakken!"

Leren en ontwikkelen
huidige situatie

Aandeel leerlingen op havo/vwo

39%

49% Nederland

Aandeel voortijdig schoolverlaters

1,87%
Landelijk

2,56%
Lelystad

Kwaliteit onderwijs

4%
Leerlingen op basisscholen met het oordeel zeer zwak
1% Nederland

6%
Aandeel basisscholen met oordeel zeer zwak
1% Nederland

Aantal leden bibliotheek 18-

19.100

Aantal leden bibliotheek 18+

5.000

Werkgelegenheid

42178
aantal banen

De verhouding voltijds arbeidsplaatsen op het totale aantal inwoners

41%

Totaal aantal bedrijven in Lelystad

8.626
bedrijven

Bronvermelding: www.thuisin-lelystad.nl

Prettig en veilig

Dit waardeert de inwoner aan Lelystad

"De mooie natuur: we hebben bossen, het IJsselmeer, heel veel groen in de woonwijken.

Wat vinden inwoners in Lelystad belangrijk?

- Meer activiteiten en evenementen in het centrum en in woonwijken
- Verbetering leefbaarheid
- Bestrijding illegale verhuur
- Sportvoorzieningen in openbare ruimte
- Investeren in sport & recreatie
- Tegengaan jongerenoverlast
- Meer toezicht in openbare ruimte, meer politie en handhaving
- Rust, ruimte en groen

Ambities

We bouwen aan een stad en we bouwen aan een samenleving. Lelystad staat bekend om zijn aantrekkelijke leefomgeving met uitstekende voorzieningen waardoor mensen naar Lelystad komen en in Lelystad willen blijven. Inwoners van onze stad voelen zich op straat, in hun buurt en thuis veilig. De basis hiervoor bestaat uit algemene voorzieningen, zoals jongerenwerk, wijkvoorzieningen (voor ontmoeting, advies en lichte ondersteuning), informatievoorziening, sport- en cultuurvoorzieningen, mantelzorgondersteuning, een veilige woonomgeving en bewonersinitiatieven. Lelystad heeft passende en toegankelijke voorzieningen die aansluiten op de vraag van de inwoner en de groei van de stad. De sport- en cultuurvoorzieningen zijn passend voor de behoefte in relatie tot de groei.

De vitaliteit en weerbaarheid van onze inwoners wordt verhoogd en positieve gezondheid wordt gestimuleerd. Hierbij komt meer kijken dan alleen gezondheidszorg. Het gaat om de wisselwerking tussen een goede (ervaren) gezondheid, een actieve leefstijl, een gezonde leefomgeving en actief participeren in brede zin. Hierin vervullen sport en (cultuur)verenigingen een belangrijke rol, zij zijn immers zowel een ontmoetingsplek als een plek waar je actief kunt bijdragen aan de samenleving.

Ambities op het gebied van sport en cultuur hebben een plek in de nieuwe sport- en cultuurvisie en sluiten aan op bovenstaande. Ook wordt in de uitvoering ver-

binding gelegd met het integraal veiligheidsplan en Samen Lelystad Oost. De gemeente start met verschillende meerjarige programma's om de leefbaarheid op een aantal plekken in Lelystad te vergroten.

Maatschappelijk effect

- We werken vanuit positieve gezondheid;
- We zetten meer in op preventieve gezondheidsmaatregelen;
- Het percentage inwoners in onze stad dat in 2030 voldoet aan de beweegnormen is gelijk aan het landelijk gemiddelde;
- Meer inwoners voelen zich fit en gezond;
- Voorzieningen passen bij een levendige stad met minimaal 100.000 inwoners;
- Voorzieningen stimuleren de gezondheid en bewegen + impuls sportklimaat;
- De sport- en cultuurvoorzieningen worden vernieuwd en uitgebreid;
- De voorzieningen zijn voor iedereen bereikbaar en toegankelijk en worden optimaal gebruikt;
- Het aanbod voor jeugd en jongeren wordt verbreed;
- Positieve aantrekkingskracht van de stad door evenementen, sportevenementen en concerten;
- Meer inwoners voelen zich veilig en er is minder overlast;
- De sociale cohesie en leefbaarheid in buurten en de wijken van onze stad wordt versterkt;
- Er worden minder delicten gepleegd door jongeren.

Beleidsterreinen op dit onderwerp

- Veiligheid
- Sport & Bewegen
- Cultuur
- Gezondheidsbeleid
- Welzijn
- Jeugdgezondheidszorg
- Huiselijk geweld en kindermishandeling
- Vrijetijdsdomein Jeugd

Wettelijke taken op dit thema

- ☐ Gemeentewet
- ☐ Openbare orde en veiligheid
- ☐ Jeugdwet
- ☐ Wet maatschappelijke ondersteuning
- ☐ Wet publieke gezondheid

Dit waardeert de inwoner aan Lelystad

"Lelystad is vooruitstrevend. Er worden mooie woningen en appartementen gebouwd. Nu ook een nieuwe bioscoop en een theater en dan nog in de toekomst de gezellige terrasjes."

Prettig en veilig
huidige situatie

Aandeel inwoners dat voldoet aan de beweegnormen

39%
Volwassenen 65-plussers
38% Nederland

51%
Volwassenen 19-65 jaar
54% Nederland

48%
Jongeren
50% Nederland

Voorzieningen voor jongeren en speelplekken voor kinderen

13%
is tevreden met de buurtvoorzieningen voor jongeren

63%
vindt dat er goede speelplekken zijn voor kinderen

Aandeel inwoners dat zich wel eens onveilig voelt in de eigen buurt

15,7%
13,9% Nederland

Rapportcijfer veiligheid in de buurt

7,5
7,5 Nederland

Score die inwoners geven aan sociale cohesie in hun buurt

5,8

Cijfer dat inwoners geven aan de leefbaarheid in de buurt

7,2

Aandeel inwoners dat de eigen gezondheid als goed ervaart

77%
78% Nederland

Bronvermelding: www.thuisin-lelystad.nl

Voor elkaar zorgen

Wat vinden inwoners in Lelystad belangrijk?

- Naar elkaar omkijken
- Rekening houden met elkaar
- Mantelzorg
- Buurtcentra
- Eenzaamheid en ouderen ondersteuning
- Aanpak (zorg)fraude
- Zorgvoorzieningen
- Integraal werken faciliteren (tussen aanbieders en andere ketenpartners)

Ambities

Een krachtige samenleving waarin we naar elkaar omkijken en voor elkaar zorgen, begint bij de basis. De basis wordt primair gevormd door de inwoners zelf, hun sociale netwerk, mantelzorgers en vrijwilligers. Niet alleen professionele hulpverleners, maar ook mantelzorgers en vrijwilligers zijn vaak voor korte of lange tijd betrokken bij inwoners. Een krachtige basis bevordert de sociale samenhang, gaat eenzaamheid tegen en draagt eraan bij dat mensen zelf problemen oplossen en zich ontwikkelen. Dit bevordert dat inwoners zich zelf kunnen redden en minder (snel) een beroep hoeven te doen op zwaardere vormen van ondersteuning.

Tevens beseffen we dat er ook grenzen zitten aan de zelfredzaamheid. Om de inwoner te ondersteunen wanneer het zelf niet gaat is maatwerk het uitgangspunt, aansluitend bij de behoefte van de inwoner. We willen de (toegang tot) ondersteuning en hulp tijdig en zoveel mogelijk dichtbij de inwoners en laagdrempelig in de wijk organiseren. De woonsituatie en zorgvraag worden daarbij in samenhang bekeken en verbeterd. Belangrijk is dat er geen mensen tussen wal en schip vallen.

Een aantal mensen krijgt te maken met een combinatie van fysieke, mentale en sociale beperkingen. Dat geldt voor ouderen, maar ook voor jongeren, inwoners met schulden en/of psychische klachten en voor mensen met één of meer chronische aandoeningen. Ook komt het voor dat zorgen of problemen bij jeugd

bijvoorbeeld voortvloeien uit problematiek bij ouders. Integraal kijken en handelen is dus belangrijk om de échte oorzaak van problematiek te achterhalen, voordat we inzetten op de oplossing.

Als we de inwoner als uitgangspunt nemen maakt het niet uit vanuit welk domein er ondersteuning, zorg of begeleiding wordt ingezet, als dit maar helpt bij het oplossen van het probleem. Dit betekent dat een professional over zijn eigen grenzen heen kijkt in wat een werkzoekende, een gezin, een volwassene of een oudere een stap verder kan brengen en daarvoor ook de ruimte krijgt. Het vraagt om delen in plaats van verdelen van verantwoordelijkheden. Ook vraagt het om ontschotting van de budgetten en zorgdisciplines.

Maatschappelijk effect

- De inwoner is eigenaar van het probleem én de oplossing, waarbij het belangrijk is om uit te gaan van wat inwoners (samen) kunnen. Waar nodig wordt ondersteund;
- De professional heeft de ruimte om maatwerk te bieden;
- Minder zelfstandige inwoners kunnen -net als ieder ander- op een goede manier in de wijk wonen;
- Er zijn, als zelfstandig wonen niet (meer) goed mogelijk is, voldoende alternatieven om in de stad te kunnen blijven wonen;
- Minder mensen voelen zich eenzaam en/of sociaal geïsoleerd;
- Laagdrempelige zorg- en welzijnsvoorzieningen in de wijk maken ondersteuning dichtbij toegankelijk;
- Wmo en jeugdhulp is beschikbaar voor wie dat nodig heeft;
- De kwaliteit van de jeugdhulp wordt verbeterd.

Beleidsterreinen op dit onderwerp

- Jeugd(hulp)
- Wmo beleid
- Sociale basis
- Gezondheidsbeleid
- Werk en inkomen
- Wonen en zorg

Wettelijke taken op dit thema

- ☐ Participatiewet
- ☐ Jeugdwet
- ☐ Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Voor elkaar zorgen
huidige situatie

Schulden-problematiek

575
mensen zitten in de schuldhulpverlening

Eenzaamheid

15%
is sociaal geisoleerd

Aandeel dat mantelzorg geeft

13,3%
geeft mantelzorg
13,5% Nederland

Aandeel mensen met onvoldoende regie over eigen leven

10%
10% Nederland

Aandeel jeugdigden dat specialistische jeugdhulp ontvangt

9,6%
10,7% Nederland

Aantal inwoners met een Wmo maatwerk-voorziening

6%
6,4% Nederland

Bronvermelding: www.thuisin-lelystad.nl

Meedenken en meedoen

Wat vinden inwoners in Lelystad belangrijk?

- Meer contact tussen overheid en inwoner
- Drempels voor meedenken en meedoen wegnemen
- Aandacht voor inclusie: aandacht voor o.a. doelgroepen laaggeletterdheid, mensen met beperkingen
- Stimuleren van initiatieven en activiteiten voor en door iedereen
- Meer jongereninspraak
- Voorzieningen zijn vindbaar en eenvoudig toegankelijk
- Bestaanszekerheid

Ambitie

De inwoner van Lelystad is een enorme bron van waardevolle ideeën, onderlinge zorg en nieuwe perspectieven. Als gemeente willen we gebruik maken van deze kracht en hebben we als ambitie om zo veel mogelijk inwoners te activeren om hun steentje bij te dragen aan een mooiere, veiligere en gezondere stad, waar de inwoner zich verbonden voelt met elkaar en hun leefomgeving.

Bestaanszekerheid is een voorwaarde om actief mee te kunnen doen aan de samenleving. De basis wordt hierbij gevormd door (toegang tot) werk of een (vangnet) inkomen. De zekerheid van werk of van voldoende en voorspelbaar inkomen, zorgt dat armoede en schulden worden voorkomen. Hierdoor ontstaat er ook zekerheid van mee kunnen doen in de samenleving en de ruimte om te kunnen participeren. Zaken zoals voeding, kleding, huisvesting en de noodzakelijke sociale diensten moeten voldoende beschikbaar zijn, zodat dit geen bron van chronische stress vormt. Ook moet bestaanszekerheid gewaarborgd blijven in geval van ziekte, invaliditeit, het overlijden van de partner, ouderdom of een andere factor.

Bestaanszekerheid heeft een basis in kansrijk leren en ontwikkelen en heeft een grote impact op sociale relaties, gezondheid, wonen etc. Kinderen zouden op alle fronten mee moeten kunnen doen (cultuur, sport,

educatie). Samen met inwoners en maatschappelijke organisaties worden krachten gebundeld zodat er een maatschappelijk 'vangnet' is. Hierdoor kan ieder kind meedoen.

Lelystad is een inclusieve stad. De drempel naar het uitvoeren van betekenisvolle activiteiten zoals arbeid en vrijwilligerswerk zou zo laag mogelijk moeten zijn. Door middel van deze activiteiten zijn inwoners in staat om een netwerk op te bouwen, bij te dragen aan hun gemeenschap en zichzelf als een belangrijk onderdeel van de samenleving te voelen waaraan ze verder willen participeren. Het doel is dat zoveel mogelijk inwoners zich betrokken voelen bij de Lelystadse samenleving. Hiervoor maken we gebruik van al bestaande programma's en 'meedoeners', maar willen we ook de minder betrokken inwoners positief benaderen.

Hierbij hoort ook dat de communicatie vanuit de gemeente begrijpelijk en helder is voor alle inwoners en beschikbaar is in verschillende talen. Er wordt rekening gehouden met (taal)vaardigheden van de inwoner. Er is aandacht voor het bevorderen van de digitale vaardigheden en ontwikkeling van taal- en rekenvaardigheid. Een realistische kijk op de verschillen en beperkingen in doe-vermogen van inwoners, biedt meer kans op het ontwikkelen van zelfredzaamheid.

Maatschappelijk effect

- De verbinding tussen overheid en inwoner is versterkt;
- Inwoners voelen zich meer maatschappelijk betrokken;
- Jongeren zijn actief betrokken bij en voelen zich meer verbonden met de stad;
- We zijn een inclusieve samenleving;
- Iedere inwoner heeft een acceptabel niveau van bestaanszekerheid door middel van werk of, voor zover dat (nog) niet tot de mogelijkheden be hoort door een passende (bijstands)uitkering;
- We zetten onder andere in op vroegsignalering in relatie tot schulden en brengen daardoor het aantal problematische/structurele schulden bij inwoners omlaag;
- Het streven is dat het aantal kinderen in Lelystad dat in armoede opgroeit in 2026 minimaal is gehalveerd.

Beleidsterreinen op dit onderwerp

- Armoede en schuldhulpverlening
- Inclusie
- Burgerparticipatie
- Bewonersinitiatieven
- Jongerenconsultatie

Wettelijke taken op dit thema

- ☐ Wet gemeentelijke schuldhulpverlening
- ☐ Participatiewet
- ☐ Wet educatie en beroepsonderwijs
- ☐ Wet inburgering

Dit is de wens van de inwoner voor Lelystad

Visie hoe de stad en het leven eruit ziet over 10 jaar. Maak een goede visie en zorg dat mensen deze ook begrijpen en snappen. Er gebeurt nu teveel hak op de tak werk (zo komt het in ieder geval over bij de burger)

Meedenken en meedoen

huidige situatie

Aandeel inwoners dat aangeeft actief te zijn geweest bij verbeteringen in de buurt

34%

Percentage inwoners met een bijstandsuitkering

3,2%

2,7%
Nederland

Aandeel kinderen dat opgroeit in een huishouden met een inkomen <120%

12,3%

9,4%
Nederland

Netto arbeidsparticipatie

68,8%

70,4%
Nederland

Aandeel inwoners met vrijwilligerswerk

40%

Aandeel inwoners dat aangeeft - buiten de eigen buurt- actief te zijn geweest om Lelystad te verbeteren

18%

Aandeel inwoners dat zich gehecht voelt aan de stad

58%

Bronvermelding: www.thuisin-lelystad.nl

Werkwijze

‘Morgen DOEN’

Zoals in de inleiding benoemd is de Maatschappelijke Agenda meer dan alleen een agenda voor het Sociaal Domein. We beogen een andere manier van werken en denken. Hieronder volgen de randvoorwaarden in de werkwijze, financiën, monitoring en communicatie om deze beweging te realiseren.

Werkwijze

Wat vinden inwoners en partners in Lelystad belangrijk?

- Meerjarig perspectief
- Afmaken waar je mee bezig bent
- Beleid dat aansluit op de behoefte en ontwikkelingen in de stad
- Expertise delen, weten wat een ander doet

Ambitie

De uitvoering van de Maatschappelijke Agenda doen wij samen. De maatschappelijke opgaven vormen het uitgangspunt voor de afspraken die wij met onze partners maken. Dit doen we in Doe Agenda’s. Vanuit de Doe Agenda’s werken we actief met onze partners samen.

Dit is waar het proces richting jaarlijkse Doe Agenda’s op ontworpen wordt:

1. We werken vanuit het inwonersperspectief
2. Betrekken en eigenaarschap van stakeholders: toetsen en versterken
3. DOEN: van praten naar actie
4. Opgaveteams samenstellen in werkateliers.

De opgaveteams bestaan uit mensen die – zowel in- als extern – nodig zijn om de inspanningen uit te voeren om zo de resultaten, effecten en uiteindelijk opgaven te bereiken. Hierbij is het belangrijk dat er een innovatieve combinatie is van verschillende disciplines.

Wij zetten in op langdurige samenwerkingsrelaties. Hierbij is ruimte voor meerjarig partnerschap. We willen ook graag dat organisaties samenwerken met elkaar en coalities sluiten, om elkaar ook te inspireren en waarderen. Dit vraagt van de gemeente om zich meer op te stellen als regisseur in plaats van kartrekker. Er is meer oog voor de lange termijn in plaats van ad hoc handelen en het behalen van korte termijn resultaten.

De focus bij opgavegericht werken ligt op het ‘doen’. Daarom wordt bij de start van het opgavegericht werken een werkwijze geïntroduceerd waarbij teams met elkaar per periode opgaven uitwerken. Het samen invullen van de opgaven, eigenaarschap, het nemen van risico’s, vertrouwen in de professional en het scheppen van randvoorwaarden intern en extern zijn belangrijke uitgangspunten rondom de werkwijze.

Opgavegericht werken betekent andere houding voor alle partijen. Niet alleen voor de ambtelijke organisatie en voor externe partijen, maar ook het college en de gemeenteraad moeten durven loslaten. De gemeente is niet altijd leidend bij het realiseren van een maatschappelijke opgave, omdat de invloed op de opgave vanuit het gemeentehuis beperkt is. Daarom werkt de gemeente samen vanuit partnerschap en hangt het van de opgave af welke rol de gemeente op zich neemt. Het partnerschap begint bij de gezamenlijke urgentie. De eerste stap is daarom het verbreden van de urgentie en daarmee gezamenlijk te bepalen met welke maatschappelijke opgaven gestart wordt.

Financiën

Wat vinden inwoners en partners in Lelystad belangrijk?

- Lange termijn financiering
- Mogelijkheid om over het jaar heen budgetten mee te nemen
- Ruimte om snel te kunnen schakelen door bijvoorbeeld gedeeltelijk beleidsluwe financiering
- Zorg voor continuïteit
- Concurrentiegevoel wegnemen

Ambitie

Vertrekpunt voor de Maatschappelijke Agenda is opgavegericht werken; werken vanuit de bedoeling. Gezamenlijk worden de opgaven geconcretiseerd om het gewenste maatschappelijke effect te bereiken. Nog niet duidelijk is wat de bijbehorende effort (incl. bijbehorend budget) gaat zijn, omdat dit afhankelijk is van het te lopen proces met (maatschappelijke) partners en inwoners.

In de programmabegroting 2023-2026 is incidenteel € 2.000.000 beklemd voor het Versterken van de basis en de Maatschappelijke Agenda. Met deze middelen is het mogelijk om de pilots van de Doe Agenda in te richten. De beschikbare middelen voor de MAG zijn dus beperkt en dit heeft invloed op de uitvoering.

Een belangrijk uitgangspunt van de Maatschappelijke Agenda is om meer maatschappelijk effect te creëren met de huidige middelen. Om dit te bereiken wordt een verkenning gestart om de inzet binnen het sociaal domein meer integraal te maken. Dit betekent dat er naar mogelijkheden worden gezocht om de middelen op een andere manier in te zetten. Het college blijft in gesprek met de raad over de voortgang hiervan en komt ook bij de raad terug wanneer uitkomsten van deze verkenning bekend zijn.

Daar waar mogelijk wordt er in deze verkenning aansluiting gezocht met andere processen die dit jaar worden opgestart. Denk hierbij aan het onderzoek naar het instrument ‘zero based budgeting’ dat in opdracht door de raad verder wordt uitgewerkt richting de kadernota 2024 – 2027. Hoewel dat proces gaat over de totale gemeentebegroting – en mogelijke zoekrichtingen om te komen tot een sluitend financieel perspectief – is er een grote mate van overlap in de werkzaamheden die uitgevoerd moeten worden. Uiteindelijk gaat het erom dat de beschikbare middelen doelmatig en zo doeltreffend mogelijk worden ingezet.

In de afgelopen jaren is veel ervaring opgedaan met verschillende varianten van inkopen, contracteren en subsidiëren. Per opgave zal worden beoordeeld welke vorm het meest passend is.
Ook combinaties van verschillende varianten kunnen verkend worden. We willen naast een individuele financiering die nodig is om zekerheid te creëren, ook ruimte creëren om gezamenlijk resultaat te stimuleren.

Monitoring

Wat vinden inwoners en partners in Lelystad belangrijk?

- Verantwoording op basis van vertrouwen
- Zichtbaar maken resultaten
- Data combineren

Ambitie

De Maatschappelijke Agenda is een verandertraject van meerdere jaren, waarbij doorlopend goed gemonitord moet worden of we met elkaar bereiken wat we willen bereiken. We zoeken daarbij naar een goede balans tussen vertrouwen en controle.

Daarom zetten we in op partnerschap, waarbij we voortgangsgesprekken voeren met onze maatschappelijke partners om de realisatie van onze opgaven, effecten en resultaten te monitoren.
Het doel van monitoring is om de effecten te meten en ontwikkelingen goed in beeld te brengen om te zien of de resultaten worden behaald of misschien toch bijsturing nodig is. Dit zal per Doe Agenda gezamenlijk worden bepaald.

We houden de verantwoordings- en registratiedruk bij onze maatschappelijke partners zo laag mogelijk door met elkaar te bepalen welke gegevens nodig zijn om onze opgaven, effecten en resultaten te monitoren. Hierin focussen we vooral op 'wat' er bereikt moet worden. Dit 'wat' formuleren we SMART met elkaar aan de voorkant. 'Hoe' dat bereikt wordt laten we over aan de partners. We denken aan de voorkant goed met elkaar na over hoe goed gemeten kan worden of het 'wat' wordt bereikt.

Wij beseffen dat niet alle resultaten binnen vier jaar zichtbaar zijn. Veel resultaten worden pas bereikt op de langere termijn. Het idee is dan ook om een beperkte basisset aan indicatoren te bepalen op basis van de te bereiken ambities en het maatschappelijk effect. Hiermee kunnen partners monitoren voor de lange termijn en ontstaat er meer eenduidigheid. De basisset kan per thema worden aangevuld met bijvoorbeeld verdiepende of vernieuwende KPI's. Belangrijk is om de P&C cyclus aan te sluiten op de monitoringswerkwijze.

De monitoring wordt een verzameling van tellen en vertellen. Wij meten resultaten niet alleen met data maar ook door in gesprek te zijn en blijven. Soms is het effect van een inspanning niet in cijfers uit te drukken, maar is de inspanning van onschatbare waarde voor de kwaliteit van leven van onze inwoners. Om te meten of we het goede doen willen we consequent kwalitatieve en kwantitatieve informatie combineren. De data worden verrijkt met informatie uit gesprekken met inwoners en partners, zodat we de beleving daadwerkelijk benoemen en registreren.

Communicatie

Wat vinden inwoners en partners in Lelystad belangrijk?

- In gesprek blijven met inwoners
- Gemeente als (gelijkwaardige) partner
- Transparantie over wat je wel en niet mogelijk is
- De gemeente moet laagdrempelig en beter benaderbaar zijn

De Maatschappelijke Agenda richt zich op samenwerking. Communicatie is daarbij een randvoorwaarde. De doelgroepen waarmee we communiceren zijn divers: inwoners, (maatschappelijke) partners, werknemers en de politiek. We passen onze communicatie hierop aan en gebruiken diverse communicatiemiddelen. In de communicatie naar buiten toe betekent het dat onze communicatie begrijpelijk is voor alle inwoners en beschikbaar is in verschillende talen.

Inwoners hechten waarde aan een laagdrempelige en goed benaderbare gemeente. De gemeente blijft dan ook in gesprek met inwoners op verschillende manieren, zowel online (bijvoorbeeld Parta) als offline. Inwoners weten goed wat er speelt in de stad en zij kunnen een belangrijke ambassadeursrol vervullen. Belangrijk is om in de communicatie ook duidelijk te zijn over wat wel en niet mogelijk is.